

היכן שכתב לה, ומנלן לחדש תנאי בית דין בארוסה?

דיקא נמי שהמשנה התם עוסקת כשכתב לה בפירוש — דקתני התם "גובה את הכל", אי אמרת בשלמא דכתב לה, משום הכי גובה את הכל, היינו גם את התוספת, אלא אי אמרת דלא כתב לה, מאי גובה את הכל? הלא רק מנה או מאתיים הוא דאית לה?

ואלא המקור לתנאי בית דין בכתובת ארוסה הוא, מדרתני רב חייא בר אבין: "אשתו ארוסה שמתה, לא אונן⁽¹³⁹⁾, ואם הוא כהן — לא מיטמא לה⁽¹⁴⁰⁾. וכן היא שמת בעלה, לא אוננת ולא מיטמאה לו. מתה ארוסתו, אינו יורשה. מת הוא — גובה כתובתה". הרי מבואר שיש כתובה לארוסה.

ומקשינן: אכתי אין מכאן ראייה, דלמא דכתב לה, ולכן גובה כתובתה?

וכי תימא, אי איירי מתניתא דרבי חייא רק כשכתב לה, מאי למימרא? פשיטא שחייב לה?!

הא לא קשיא, כיון שהמשנה באה לאפוקי מדברי רבי אלעזר בן עזריה, דאמר שם במשנה — שאלמנה מן האירוסין אין לה כתובה, אפילו אם כתב לה, כיון שלא כתב לה אלא על מנת שהוא כונסה. ולכן חידשה המשנה דלא כדבריו, ואף לארוסה יש כתובה, אך לעולם אפשר לומר דהיינו דוקא

גופייהו ניהוש דלמא מפקא עדי מיתה בהאי כי דינא, וגביא, והדר מפקא את אותם עדים בכי דינא אחרנא, וגביא בשנית?!

אלא ודאי, במקום דלא אפשר כתבינן שובר.

אמר ליה מר קשישא בריה דרב הסדא, לרב אשי: אלמנה מן האירוסין מנלן דאית לה כתובה בתנאי בית דין, אפילו אם לא כתב לה?

אילימא מהא מתניתין ששינונו לעיל (נד' ע"ב) — "נתארמלה או נתגרשה, בין מן האירוסין, בין מן הנשואין גובה את הכל", ומבואר שיש כתובה לארוסה,

התם אינו ראייה, דלמא איירי דכתב לה, אבל אם לא כתב לה אין לה כתובה בתנאי בית דין כמו לנשואה.

וכי תימא אי איירי התם כשכתב לה, מאי למימרא?! הלא פשיטא שחייב לה מה שכתב לה?!

הא לא קשיא, כיון שהמשנה באה לאפוקי מדברי רבי אלעזר בן עזריה, דאמר שם במשנה — שאלמנה מן האירוסין אין לה כתובה, אפילו אם כתב לה, כיון שלא כתב לה אלא על מנת שהוא כונסה. ולכן חידשה המשנה דלא כדבריו, ואף לארוסה יש כתובה, אך לעולם אפשר לומר דהיינו דוקא

באכילת מעשר, ובקדשים קלים אם הוא ישראל.

140. כיון שלא הותר לכהן להטמא אל ל"שאריו", דהיינו אשתו ושבעת הקרובים. אך זו עדיין לאו אשתו היא.

לדברי שמואל, במקום שאין כותבים כתובה, במה תגבה אלמנה מן הנישואין, הרי אין לה גט ולא כתובה.

139. כלומר אין לו דין "אונן", דהיינו שאינו נאסר באכילת קדשים אם הוא כהן. ואינו נאסר